30 Ağustos Türk Milletine KUTLU OLSUN

→ Yazısı 4 üncüde)

Maden-iş'e üye Ol

MADEN-İŞ

İctimai- iktisadi-Fikir-Magazin

* İŞÇİNİN REFAHI, MEMLEKETİN İSTİKBÂLİYLE ALÂKALIDIR.
* SENDİKA, İŞÇİNİN GÜVEN KAYNAĞIDIR.
* SENDİKA, İSTİHSALİ ARTTIRAN BİR VARLIKTIR.
* İŞE SADAKAT VE BAĞLILIK TÜRK İŞÇİSİNİN ŞİARIDIR.

YIL: 1 — SAYI: 17 31 Ağustos 1957 Cumartesi İdarehane: Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No: 38, Kat: 2 — İstanbul Telefon: 27 21 39

Asgarî ücret tatbik ediliyor

Kurulacak komisyona Maden-iş'ten temsilci istendi

Senelik ücretli izin bekleniyor

Türkiye Maden - İş Cendikasına İstanbul Valiliğince yapılan tebligata göre, İstanbulda Maden, Madeni Eşya ve Makina Sanayii işkolunda asgari ücretin tesbit ve tatbik edileceği bildirilmiştir. Sendika en kısa zamanda, toplanacak komisyonda sendikayı temsil edecek bir temsilci seçerek gerekli makama bildirecektir.

Bilindiği gibi geçen sene de Çalışma Vekâletinden gelen emir üzerine aynı şekilde tebliğ yapılmış sendika temsilcisini seçip bildirdiği halde, işveren temsilci seçilmediği için komisyon toplanamamıştı.

Bu sefer tüzükte Vekâletçe tadilat yapılmış, işverenler toplanıp temsilci seçmediği takdirde, en büyük mülkü amir ile Bölge çalışma müdürüne, tayinen bir işveren temsilcisi seçerek komisyonu teşkil etmek selahiyeti tanınmıştır. Bu sebeple bu sene Komisyonların derhal teşkil edilerek çalışmıya başlamaları beklenmektedir.

Komisyonda müdafaa edilecek asgari ücretin tesbiti için sendika şimdiden döküman toplamaya başlamıştır.

Bu sene için İstanbulda Maden, Madeni Eşya ve Makina sanayii işkolunda asgari ücretin 10 lira, günlük yemek parasının ise 180 kuruş olacağı tahmin edilmektedir. Haber işçi arasında memnunluk uyandırmıştır.

ÜCRETLİ İZİN

Diğer taratfan işçi çevreleri 1957 nin sonu ile 1958 in ilk ayları içerisinde, uzun zamandır tahakkuku istenen bazı di-

(Devamı 4 üncüde)

Dağ deviren işçiler: Yukarıda görülen üç buçuk insanın Kınalıada dağlarını harman gibi savurduklarını görseniz, siz de şaşarsınız.. (Röportaj geçen sayılardan birinde)

Maden-iş Sendikasının 8 Numaralı TOPÇULAR SEMT ŞUBESİ KURULDU

Maden-iş Sendikası dev adımlarla ilerliyor yeni yeni şubeler açılıyor

Son zamanlarda Topçular - Rami bölgesinde sendika faaliyetlerinin hayli gelişmesi neticesinde, merkez idare heyeti, bu bölgede bir semt şubesi kurulmasına karar vermiş ve sendikanın 8 numaralı (Topçular Semt Şubesi) kurulmuştur.

Topçular bölgesindeki 9 işyerinden olmak üzere koalisyon olarak teşekkül ettirilmiş, geçici müteşebbis şube idare heyeti âzaları şunlardır:

Talip Kurt ve Şükrü Esat (Horoz çivi fabrikasından), Nureddin Kalpcan (Türkiye Bakır Endüstrisi A.Ş. bakır çekme fabrikasından), Süleyman Ayaz (Şakir Zümre Ateş Tuğla fabrikasından), Nişan Döken (Andon Zozo dökümhanesinden), Saffet Erdal (Ki

(Devamı 3 üncüde)

MADEN-İŞ izmit Şubesi

Hüsamettin Torun Tekrar seçildi meseleleri Genel MERKEZ ELE ALACAK

Türkiye Maden - İş Sendikasının İzmit Bölge Merkez Şubesi gün geçtikçe gelişmekte ve kuvvetlenmektedir. Halen müteşebbis geçici kurul vasıtasiyle idare edilmekte olan şubenin tahminen önümüzdeki hafta cumartesi günü (7 Eylûl) kongresi yapılacak, ilk şube idare heyeti isbaşına getirilecektir.

Boru Fabrikasında durum

Baskı nev'inden bazı haricî sebeplerle bazı müteşebbis heyet âzalarının ve iki asil, üç yedek işçi mümessilinin istifa ettiğini bildirmiştik. Bunu müteakip, istifa etmemekte ısrar eden baş mümessil ve sendikanın İzmit Bölge Merkez Şubesi Başkanı Hüsamettin Torun'un mümessilliğinin kaldırılması hususunda işçilerden imza toplanmıştır.

Yalnız, imza toplanmadan önce, Hüsamettin Torun, mümessillikten ayrıldığı takdirde, bütün işçiye birer aylık

(Devamı 4 üncüde)

Samet Ağaoğlu

Devlet işçilerine zam yapılacak

Sanayi Vekili Samet Ağaoğlu, geçen hafta içerisinde, Sümerbank binasında yaptığı basın toplantısında, sanayi kalkınmamız hakkında geniş izahat vermiş, devlet sektöründe çalışan işçi ücretlerine yüzde 15 nisbetinde zam yapılacağını açıklamıştır.

Bu hususta Samet Ağaoğlu şöyle demiştir:

"— Maliyet iştira kıymeti ile mütenasip olarak yükseliyorsa, pahalılaşma yoktur. Devlet sektöründeki işçilere

(Devamı 2 ncide)

DEĞİRMİSAZ Başkanının istifası MADEN-İŞ'i üzdü

Değirmisaz Maden Kömürü İşçileri Sendikasının değerli başkanı İ. Hakkı Ertekin, rahatsızlığı dolayısıyla üç ay istirahat almış, sıhhi durumunun müsait olmaması sebebiyle sendika başkanlığınan ayrılmıştır. Haber diğer taraflarda olduğu gibi Türkiye Maden - İş Sendikası mensuplarını üzmüştür.

İstifa eden İ. Hakkı Ertekinin yerine Mustafa Demir Sendika başkanlığına getirilmiştir.

Mustafa Demir iyi bir işçi, dirayetli ve işçi arkadaşlarının hakkını tam manâsı ile koruma

(Devamı 4 üncüde)

Sâbık başkan İ. Hakkı Ertekin

Yeni Başkan Mustafa Demir

Izmit Boru Fabrikasında işçiler Memnun

(Geçen sayımızda çıkan bir haber yazısı sebebiyle gelen tekzibi aynen neşrediyoruz):

"Maden - İş gazetesinin 10 Ağustos 1957 tarihli nüshasında, fabrikamız işçilerini ilgilendiren yazınızı okuduk; bazı hususlarda sizleri ve sayın okuyucularınızı aydınlatmayı vazife bildik:

1 — Biz, iki asil ve üç yedek üye, işçi mümessili Hüsamettin Torun'un, işçi ile işveren arasında seçim tarihine kadar devam edegelen ve iyi niyete müstenit olan münasebatı haleldar etmesi üzerine beraber çalışma imkânını kaybederek, kendi arzumuzla mümessillikten çekilmiş bulunuyoruz. Haklarını vikaye ettiğini iddia ettiği işçilerin, 130-140 imzalı bir dilekçe ile Bölge Çalışma Müdürlüğüne müracaat ederek, Hüsamettin Torun'un işçi mümessilliğinin kaldırılmasını talep

(Devamı 4. de)

Toplulukla iş ihtilâfları

Hakem Kurullarında ve Bölge Çalışma Müdürlüğünde atalet

Bu sürat asrında bu ağırlık işçiyi haddinden fazla mağdur ediyor

Toplulukla iş ihtilafları son zamanlarda Hakem Kurulların da eskisinden daha da fazla geçikmiye başlamıştır.

Av fişeği fabrikası ve Varol Karyola fabrikası ile açılmış bulunan her iki ihtilafta uzun müddettir yüksek hakem kurulunda bulunmaktadır. Sendikanın bir müddet önce Ankaraya bu hususta çektiği telgrafa, ihtilafların tetkik edilmekte olduğu mealinde cevap verilmiştir. Bu ne uzun tetkiktir? İşçiler bir türlü buna akıl erdirememektedirler.

İL HAKEM KURULU VE KESİN UZLAŞMA

Yüksek hakem kurulundaki Atalet İl Hakem Kurulunda ve kesin uzlaşma safhasını ikmal eden Bölge çalışma Müdürlüğünde de mevcuttur.

Buna sebep olarakta, önce müşkirat iş - koluna ait ihtilafların halledilmesi hususunda yukarıdan emir alındığı ileri sürülmekte, diğer işkollarının ihtilafları ise hayli bekletilmektedir.

Maden - İş Sendikasının İl Hakem Kurulunda uzun zamandır bu yüzden karar beklemekte olan iki ihtilafı şunlardır: Bakırköy Emaye Fb. ihtilafı ve Dever Teknik Madeni Eşya fb. ihtilafı..

Kesin uzlaşmaya intikal eden ihtilaflara da ancak birkaç hafta sonra kesin uzlaşma günü verilmektedir.

YENİ ÇIKAN VE HALLEDİLEN İHTİLAFLAR:

Diğer taraftan Hakem Kurullarında ve Bölge Çalışma Müdürlüğünde hüküm sürmekte olan bu atalete (durgunluk) rağmen, Türkiye Maden - İş Sendikası yeni yeni ihtilaflar çıkarmakta, ve bunların çoğu tarafların karşılıklı anlayış ve hüsnüniyeti içerisinde anlaşma ile iyi bir neticeye bağlanmaktadır.

1 — Kadıköyde kurulu TALİSMAN MADENİ EŞYA fb ile ücretlere yüzde 50 nisbetinde zam yapılması için açılan ihtilafın ilk uzlaşması yapılmıştır.

2 — İZMİT BORU FABRİKASI İhtilafının uzlaşması yapılmıştır.

3 — TOPCULARDA KURULU HOROZ TEL VE ÇİVİ fabrikası ile ücretlere yüzde 50 nisbetinde zam yapılması için çıkarılan ihtilafın ilk uzlaşması yapılmıştır.

4 — TOPÇULAR KİLİT FABRİKASI ile çıkarılan ihtilaf, sendika ile müessese arasında iki defa yapılan toplantı neticesinde bir anlaşmaya bağlanmış ve işçi ücretlerine yüzde 20 - 30 nisbetinde zam yapılmıştır. Anlaşma 10. Ağustos 1957 den itibaren tatbik edilecektir.

5 — Vefa civata fabrikası ihtilafı, Sendika ile müessese arasında yapılan 4 ncü müzakere toplantısından sonra bir neticeye bağlanmış ve ücretlere ekseriyetle yüzde 25 zam yapılmıştır.

Anlaşma 1. Ağustos. 1957 den itibaren tatbik edilecektir.

6 — DEMAS DEMİR ÇEKME FABRİKASI İHTİLAFI Sendika ile Müessese arasında yapılan ikinci toplantıda neticelendirilerek ücretlere yüzde 15-25 nisbetinde zam yapılmıştır.

Aidat borçları taksitle ödeniyor

Maden-iş kongresi sürprizli olacak

Türkiye Maden - İş Sendikasının genel merkez kongresi bu sene Ekim 1957 ayı içerisinde yapılacaktır. Kongrenin çok sürprizli olacağı tahmin edilmektedir. Bilindiği gibi Sendikanın merkez kongresi delege usulü ile yapılmaktadır. İşyerlerinde üyeler arasında, aynı mümessil seçimi gibi seçim yapılacak, bu yoklama seçimlerinde yüzde 10 hesabı ile en çok rey alanlar, deleğe olarak kongreye iştirak edeceklerdir. Diğer taraftan bütün üyeler kongreyi takip edebileceklerdir. Yalnız aidat borçlarını 1 Ekim 1957 ye kadar ödemiyen üyeler üyelikten düşürülecekler, delege seçimlerine ve kongreye takip için iştirak edemiyeceklerdir. Bu hususta bütün işyerlerindeki sendika temsilci ve mutemetlerine durum bildirilmiştir.

Birçok işyerlerindeki borçlu üyeler her hafta aidat borçlarını taksit taksit ödemeye başlamışlardır. Bu sebeple büyük sayıdaki üyelerin seçimlere katılacakları tahmin edilmektedir.

Halâ seçim yapmayan işyerleri var

İşçi mümessili seçimi devresi geçeli hayli olmuştur. Buna rağmen henüz seçimini yeni yapmakta olan işyerleri mevcuttur.

Silahtarağada kurulu Remas Demir Çekme fabrikası 23.8.957 tarihinde mümessil seçimi yapmış ve seçimi sendikalı işçiler kazanmıştır. Sendikalı işçilerden Ahmet Kaymak, Mehmet Atak asil, Asım Bursalı, Hasan Kahveci yedek işçi mümessili seçilmişlerdir.

NURMETALDE

Ortaköyde kurulu Nurmetal Madeni Eşya fabrikasında asil mümessil kadrosu eksilmesi sebebi ile, aynı reyi alan iki yedek arasında kur'a çekilmiş kurayı sendikalı işçilerden Cahit Orduhan kazanmıştır.

HOROZ ÇIVİDE SEÇİM

Topçulardaki Horoz çivi fabrikasında işçi mümessili seçimine bu gün başlanmaktadır.

İŞ VE İŞÇİ BULMA KURUMUNUN DANIŞMA KURULU TOPLANIYOR

Her sene olduğu gibi bu sene de İş ve İşçi Bulma Kurumunun Danışma Kurulu toplantısı Ankarada İşçi sigortaları Kurumu genel müdürlüğünün toplantı salonunda 18.9.1957 çarşamba günü saat 10 da yapılacaktır.

Türkiye Maden - İş Sendikasını bu toplantıda geçen seneler de olduğu gibi Kemâl Türkler temsil edecektir.

Bu toplantıya İstanbuldan, İstanbul İşçi Sendikaları Birliği adına Seyfi Demirsoy, otel ve lokanta işçileri sendikası adına Yunus Yakar iştirak etmektedir.

Devlet işçilerine yapılacak zam

(Baştarafı 1 incide)

yakında yüzde 15 zam yapılacaktır. Bırakın, buna muarızlarımız "seçim zammı" desinler.. Fakat sıra şimdi gelmiştir."

Samet Ağaoğlu'nun bu açıklaması, işçi çevrelerinde memnunluk uyandırmışsa da, yapılacak zammın yalnız devlet sektöründe çalışan işçilere yapılması, hususî sektörde çalışan işçiyi üzmüştür.

Her ne kadar devlet sektöründeki işçilere yapılacak zam, diğerlerine de intikâl edecekse de, bu, yavaş yavaş, zamanla olacaktır. Ve bir müddet için hususî sektör işçileri bu zamdan istifade edemiyecektir.

Umumî kanaat ve temenni, esasen senelik ikramiye veya çocuk zammı gibi ödemelerden istifade edemiyen hususî sektör işçilerine de bu yüzde 15 zam kararının teşmilidir.

Salgın halde bulunan

ASYA GRİBİ

Sigorta işyerlerinde tedbir almalıdır

Grip hastalığının bir nev'i olan "Asya gribi,, son günlerde bir çok işyerlerine de girmiş ve bir çok işçiler gurup halinde bu hastalığa yakalanmaya başlamışlardır. Bu yüzden bazı işyerlerinde işçilerin istirahatli sayısı artması sebebile, iş sekteye uğramaktadır. Diğer taraftan bu hastalık sebebi ile sigortanın sağlık tesislerine müracaat eden hasta işçi miktarı hayli artmıştır. Sağlık tesislerinde hastalara numara verilmekte ve çok defa, hasta işçiler müracaat gününde muayene olamamaktadırlar.

Esaslı tesiri üç gün süren "Asya gribi,, için Sigorta tetbir almışmıdır? Almışsa nedir? Bu güne kadar bu yolda müsbet bir hareket görülmemiştir.

Öğrenildiğine göre "Asya gribi,, ni önleyici (Kina vita) isminde bir hap vardır. Ve bazı işyerleri işçilerine bu haptan mecburi olarak kullandırmaktadırlar. Bir kısım eczanelerde henüz bulunmayan bu ilaç ECZACIBAŞI Fabrikasında bol miktarda mevcuttur.

Sigorta, bu hususu iyi etüt etmeli ,ve işyerlerinde henüz hastalanmayan işçilere önleyici tetbir olarak ilaç dağıtmalıdır.

Yoksa, işyerlerinin normal çalışmasının aksaması had safhaya çıkacak, bir taraftan istihsal düşerken diğer taraftan işçi ve aileleri ve sigorta idaresi büyük zararlarla karşılaşaacktır.

Şiir

Talihim

Açmadı hiç bir an gönlümde bahar,
Tatmadım böyle tat rüyada görsem
Ah inanmam gezdim ben diyar diyar,
Felek izin verse çelenk'te örsem.

Bastığım o yeşil ovalar kurur
Uçmak nasip olsa kör avcı vurur
Eldeki uçan at gitsem der durur
Saray viran olur içine girsem

Talih yok yaramı kimse bağlamaz
Su içmek istesem ırmak çağlamaz
Kör olur pınarlar bana ağlamaz
Söndürmez ateşim deryaya versem.

Yazan: Kâzım NARMANLI

Alemünit hikâye

Kapıyı arıyormuş!.

Dünyada her şey değişebilirdi, ama, Ali ile Veli'nin saat altıdan sonra yapacakları iş değişmezdi. Eğer onlardan bir senelik çalışma programlarını hazırlamaları istense, yaptıkları cetvelde akşam saatleri için: "Ali ile buluşacağım" veya "Veli ile buluşacağım" kelimelerine tesadüf edilebilirdi.

Bu buluşmadan maksat, herhangi mühim bir meseleyi konuşmak, günün siyasî vaziyetinin bir hülâsasını yapmak, çapkınlığa çıkmak veya kumar oynamak değildi. Onlar, bütün bu saydıklarımızı lüzumsuz addederler ve saat altıdan sonra yapılacak tek ciddî işin, içki içmek olduğuna inanırlardı.

Yazıhanelerinden ne kadar ciddî, işlerinde ne kadar sebatkâr iseler, rakı sofrasının başında o kadar çocuk ve içki kadehinin karşısında o kadar yufka yürekliydiler. Rakının kadehte durmasına kat'iyen tahammülleri yoktu. Hemen mideye indirmeliydiler.

İndirirlerdi ama, bu işi yaparlarken, tâ orta mektepte okuduklarını hatırlamazlardı. Hatırlasalar, alkolün mide hücreleri tarafından çok çabuk emildiğini, bu hücrelerin etrafındaki ince damarlar vasıtasiyle kana geçtiğini ve kanda dolaşırken, beyindeki hücreleri bol bol suladığını, sonra da böbrek tarafından, bir hayli uğraşmayı müteakip, kapı dışarı edildiğini, düşünecekler ve ona göre ayarlı gideceklerdi.

Ayarlı gitmedikleri için de, biraz fazla sulanan beyin hücreleri, alkol banyosu yapmaktan serseme dönüyordu..

Ali ile Veli, o gece de bir hayli içmişlerdi. Saatlerce aynı sandalyede oturmaktan ve aynı duvarlara bakmaktan canları sıkıldığı için, eğlencelerine başka bir yerde devama karar verdiler ve meyhaneden çıkıp, bir dans pavyonunun yolunu tuttular.

Burada, yorulan mide ve böbreklerini viski ile yıkayıp temizleyecekler, etraflarında döne döne dans eden kadınları seyrederek göz banyosu yapacaklardı.

İki ahbap çavuşlar, sağa sola yalpa vura vura gazinoya girince, birbirlerine baktılar: Evet, her zaman olduğu gibi, yine ikisinin birden tuvaleti ziyaret ihtiyacı başgöstermişti.

Ali, bomboş vestiyerde uyuklayan gence sordu:

— Oğlum, yüz numara nerede ?

— Sağdaki birinci kapıdan girip, üç basamak ineceksiniz, önünüze gelen kapıdır.

Ali, sallana sallana ilerledi; fakat sağdaki ikinci kapıyı açacak yerde, soldaki birinci kapıyı açtı ve asansör tâmirde olduğu için, üç metre derinlikteki boşluğa yuvarlandı.

Veli, arkadaşının birdenbire gözden kaybolduğunu görünce, açık kalan kapıya giderek aşağıya baktı ve seslendi :

— Ali, orada ne yapıyorsun ?..

Bir kaç dakikalık sükûttan sonra, derinden gelen bir ses cevap verdi:

— Kapıyı arıyorum.. İnerken ilk basamağa dikkat et; fena kayıyor !..

Beraber Öğrenelim

işgöremezlik ödeneği ve sigortalının bakmakla mükellef olduğu kimseler

Soru: Kâmil Bayrak:

— Maden - İş gazetesinin 15 inci sayısında "Beraber Öğrenelim" sütununda Kâzım Narmanlı imzası ile yazdığınız yazıda, askerden geldikten sonra, 150 gün prim ödenebilir; ancak hastalık ödeneği almağa hak kazanırsın, diyorsun. Ben askerden geldim; işyerinde kısa bir müddet sonra rahatsızlandım. İstirahat aldım; paramı da aldım. Bu nasıl olur?

Cevap :

— Arkadaşım Kâmil, yazımı okuyup, beni aydınlatmak istediğinizden dolayı size teşekkür ederim. Amma, nasıl olur diye bana sorduğunuz durumu ilgililere sordum, araştırdım; kanunu karıştırdım; başlarından böyle hâdise geçen arkadaşlarımı dinledim. Maalesef ödeneğin alınamıyacağı durumu ortaya çıktı. Zaten kanunda da 150 gün prim ödeme şartı var ki, bundan da anlaşılacağı gibi, hastalandığınız günlerin ücretini alabilmek için, bu maddenin tatbiki icap etmektedir. Maddeyi aynen yazıyorum. 6901 No.lu kanunun 15 inci maddesi aynen şöyledir:

Madde 15 — Hastalık yüzünden geçici iş göremezliğine uğrayan sigortalılardan geçici iş göremezliğin başladığı tarihten önceki takvim ayına tekaddüm eden bir yıl içinde en az 150 gün sigorta primi ödemiş bulunanlara geçici iş göremezliğin 4 üncü gününden başlamak ve 9 ayı geçmemek üzere, her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir. Geçici iş göremezliğin 10 günü geçmesi halinde, ilk üç günlük iş görmezlik ödeneği de verilir.

Arkadaşım, isterseniz sigortadan sizin durumu ayrıca soralım. Kanun bu durumda ve bu merkezdedir. Soracağınız suallere elimden geldiği kadar cevap vermeğe çalışacağım. Selâmlar.

Soru: Abidin İlter:

— Sigortalının bakmakla mükellef olduğu kimseleri tarif ediniz ?

Cevap :

— 6901 No.lu kanunun 16. ncı maddesinin (a) fıkrası hükmüne göre; karısı veya geçimi sigortalı karısı tarafından sağlandığı tevsik edilen kocası;

b) 18 yaşını veya yüksek tahsil yapılması halinde, 25 yaşını doldurmuş olup da çalışamıyacak durumda malûl çocukları;

c) Geçimi sigortalı tarafından sağlandığı tevsik edilen ana ve babasıdır.

Kanunî durum budur efendim. Arzu ederseniz, Sendikaya kadar teşrif buyurun, daha geniş şekilde malûmat edinme imkânı elde edebilirsiniz. Selâmlar.

* * *

— Kâzım emmi..

— Söyle, Mıstık..

— Ben de sana bir soru sorabilir miyim?

— Arkadaşım Mıstık, sorabilirsin; ben de mâli memnuniyetle cevap veririm. Ve vermek de isterim. Amma, ben sana bir ricada bulunayım; senin sormak istediğin, onun içinde bulunsun..

— Neymiş o ?..

— Karşılaştığın arkadaşlardan soru toplamak ve onları not etmek suretile bana vermek, hâdiselerin içinden doğan soruları almak, gittiğin iş yerlerinde karşılaştığın müşküllerin hâl çarelerini benden istesen, hani hatırı sayılır bir arkadaşlık etmiş olursun, değil mi kardeşim? Eminim ki, o zaman senin bütün soracağın suallere cevap vermiş ve seni tenvir etmek suretiyle, sana çalıştığımı ispat etmiş olacağım.

Hepinize saygı dolu selâmlar efendim..

Kâzım Narmanlı

Son tulûat sanatkârı mukallit

İSMAİL DÜMBÜLLÜ

Seneler öncesinin bugüne miras bıraktığı bir san'at kolumuz, Türk Tulûatı çöküyor. Allah uzun ömür versin, halen bu işi yapan İsmail Dümbüllü ile Tevfik'in saçlarına düşen aklar, bu çöküntünün alârmı.. Salaş sahnelerde pîr aşkına san'at icra eden İsmail Dümbüllü ile Tevfik Son.

Onların sahneyi terkedecek kadar yaşlanışları ile, kendimize has özelliklerimizden birini daha kaybedeceğiz. Bu kayıp kimsenin umurunda değil galiba.. Nasıl olsa bayram dan bayrama hatırlanıyorlar, radyoya dâvet olunuyorlar. Geri kalan vakitleri o salaş sahneden bu salaş sahneye gitmekle geçiyor.

Yerli veya yabancı yeni bir yığın komikler, işi beden ve mimik kabiliyetlerine yükleyerek güldürüyorlar insanı.. Fakat Türk esprisi zarif söze, kelimeye, kurnazca hazırlanmış açmazlara istinad eder. Bu yüzdendir ki, İsmail Dümbüllü'yü radyodan dinlerken katılırcasına gülüyoruz.

Çalışmakta olduğu yazlık gazinonun sahne gerisindeki çimenlikte arkadaşları ile perdenin kalkmasını bekliyorlardı. Sahnede perde merde hak getire ya.. Sağından solundan çocukların bakıştığı tahta yığınında kısa bir anonsla oyuna başladılar.

Kanıksamışlar, bahçede üç kişi de olsa, üç bin kişi de olsa, neş'e içinde, kendi hallerinde oynuyorlar. Farkettim, kendileri için oynuyorlar. Zevkle, isteyerek..

İşte, o çimenlikte, terinin soğumasını beklerken konuştuk. Kalın siyah kaşları hep çatık.. Hususî hayatında ciddî ve az gülüyor. Babacan, öbür arkadaşlarının da maişet derdini sırtına yüklenmiş bir hali var..

Onların adı pek geçmiyor. Afişlerde de İsmail Dümbüllü.. İsmail Dümbüllü iş bulur, teklif alırsa, onlar da sahneye çıkacaklar.. Yoksa, yandılar.. İkinci bir İsmail Dümbüllü daha yok çünkü..

Sahnede seyrederken veya radyoda dinlerken kasıklarımızı tuta tuta güldüğümüz değerli san'atkâr İsmail Dümbüllü, yukarıda ne kadar ciddi değil mi ?..

Büyük san'atkâr, pek fazla sual sormama meydan bırakmadan anlattı:

"— Doğma büyüme Üsküdarlıyım. Tevellüdüm 1315. Zeynel Abidin adında bir zatın mahdumuyum. Abdülhamit sarayında silâhşörmüş kendisi.. Doğumumdan 2 ay sonra valdemden ayrılmış. Şişman Hakkı Efendi namiyle mâruf bir zat tarafından büyütülmüşüm. Mektep sıralarında bu işe merak saldım diyebilirim.

Abdi Efendiler, Hasan Efendiler sünnet düğünümüzde oynadı. Onları gördük, heveslendik. Kabiliyetim de varmış demek ki, bundan kırk sene kadar önce Telgrafçı Ata Efendinin işlettiği Dilkûşa Tiyatrosunda sahneye çıktım ve sonra Üsküdar'da Kamer Tiyatrosuna geçtim.

Asıl şöhrete ulaşmam, merhum Kel Hasan'la çalışmam sıralarında olmuştur. İyice olduğuma hükmetmişlerdi ki, devrin san'at muhiti olan Şehzadebaşı'na atladım. Zamanın komikleri, iyi artistleri şunlardı: İsmet, Fahri, Halit, Asım, Rıfkı, Çarşılı Ali efendiler, Kemal Baba, Armanak Efendi, Şahinyan, Kel Hasan filân..."

Eskiden bir iki şeye sinirlendiği halde, şimdi her şeye sinirlendiğini söyleyen san'atkâr: "Nelere gülersiniz?" sualime :

— Pek müşkülpesent değilim, diye cevap verdi. İnsan, ümit etmediği anda gülüyor.

Sevdiği fıkralar, Nasreddin Hoca fıkraları:

— Ama, diyor. Onlara şehirlerde Nasreddin Hoca fıkraları derler. Taşrada ise, Kel Hasan tekerlemeleri denir.

Politika ile bir katre alâkalanmayan üstadın paraya karşı felsefesi:

— Vallahi, diyor. Gözümüzü açtık, para gördük. Ne tuhaf şey, doyulmuyor!.. Etrafıma bakıyorum, doyanı da pek göremiyorum!..

En uzun öfkesi üç dakika.. Yirmi dört saati; konuşmak, şakalaşmak, istirahat etmekle geçiyor. İçkisi kumarı yok. En büyük zevki alış veriş.. Evinin bütün ihtiyaçları için çarşıya bizzat kendi çıkıyor.

San'atı ne ile değişirsiniz? gibi çok sorulan bir suali soruyorum. Tahmin ettiğim ve ekseriyette olan cevabı alıyorum :

"— Hiç bir şeyle!.."

Halkın esprisini yapan, sahnede halkı temsil eden, halk san'atçısına, oyuna çıkmadan evvel yapmayı itiyad haline getirdiği bir hareketi olup olmadığını sorduğumda:

— Senelerin tecrübesine rağmen, dedi. Her defasında sanki imtihana giriyormuşum gibi bir kriz gelir, boğazıma yapışır. Ama bu, sahneye çıkıp, halkla karşılaşıncaya kadar sürer. Sonrası malûm.. Bütün arkadaşlarım için de, bu böyledir. Yapmayı itiyad haline getirdiğimiz şey de bu yine bizim müşterek hususiyetimiz olmasına rağmen, bir çok san'atkâr da aynı şeyi yapar. "Besmele" çekeriz. Besmelesiz çıktığımı hatırlamıyorum.

Sevdiği yemekler; enginarlı bakla, patlıcan kebabı, zeytinyağlı barbunya.. Boğaziçinin hayranı..

— Çamlıca'yı da severim, diyor. Ne de olsa gençliğimiz oralarda geçti..

— Yaz geldi, denize giriyor musunuz? sualime:

— Denize girdim mi, herkes peşime takılıyor, dedi. Deniz suyu alıp evde dökünüyorum..

Bu sırada anons ediliyorlardı :

"— İsmail Dümbüllü ve arkadaşları huzurunuzda.."

Milleti katılırcasına güldüren mukallitler: Sözde akıllı babası ve aptal oğlu sahnede...

Kongreye dâvet

Türkiye Maden, Madenî Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikası Başkanlığından:

Sendikamızın İzmit Bölge Merkez Şubesinin ilk kongresi, 7. Eylül. 1957 cumartesi günü saat 13 te, Yeni doğan Mah. Boru Fabrikası karşısındaki, Ali efendinin gazinosunda yapılacaktır. Sayın üyelerimizin teşrifleri rica olunur.

Gündem:

1 — Açılış ve kongre divanı seçimi.

2 — Faaliyet raporunun okunması

3 — Tenkit ve dilekler

4 — Şube idae heyeti seçimi ve kapanış.

MADEN—İŞ

Türkiye Maden, Madenî Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikası adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü:
KEMAL TÜRKLER
15 günde bir Cumartesi günleri çıkar.
İçtimaî - İktisadî - Fikir - Magazin Gazetesidir.
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI

Maden iş Topçular şubesi

(Baştarafı 1 incide)

lit fabrikasından), Mehmet Hacı Engin (Demir ve Bakır Ltd. Şirketi demir çekme fabrikasından), Mehmet Ağdeviren ve Cemal Siyer (Berec pil ve batarya fabrikasından), Salih Çakır ve Hasan Boz (İbrahim Uzel oto makas fabrikasından), Hasan Güler (Şule Sanayii döküm fabrikasından).

Müteşebbis geçici idare kurulu, önümüzdeki hafta toplanarak vazife taksimi yapacak, şube işlerini kongreye kadar ikmâl edeceklerdir.

Yakın zamanda şubenin açılış merasimi yapılacaktır.

Şube, Topçular Kışla Caddesi üzerindeki 52 numaralı binadadır.

Maden-işe üye ol

Değirmisaz, memleketin yer altı zenginliği bakımından önemli bir bölgesi olan Kütahya'nın maden havzalarından birisidir. Burada çalışan cefakâr Türk evlâtları, her kazma vuruşunda memlekete neler kazandırmakta olduğunu bilir ve ona göre canla başla çalışırlar. Diğer taraftan da, haklarının müdafaasında, en değerli arkadaşlarını işbaşına getirmeyi ihmâl etmezler. Yukarıdaki resimde görülen dört işçi lideri ile, ilk sayfadaki Sendika Başkanı Mustafa Demir, onların bu devre işbaşına getirdikleri işçi mümessilleridir. Soldan sağa: Kemal Tezelli (Sendika Sekreteri), Hakkı Uzun (Muhasip), Mustafa Orha (Veznedar).

Acı gün

Hikâye

Annem, gözlerini pencereden dışarı çevirdi ve yavaş bir sesle bize, artık hikâye olmuş şu vak'ayı anlatmağa başladı:

— Daha henüz onaltı, onyedi yaşlarımda idim; yeni de söz kesilmiş vaziyette idi. Babam, kardeşlerim oturmuş, akşam yemeği yiyorduk. Kapı vuruldu; ağabeyim kapıyı açtı. Gelen, benim söylemediğim kimsenin kardeşi.. Babam, hayır haber, diye onu karşıladı; ben ise yandaki odaya geçtim.

— Neden anne ?

— Neden olacak yavrum, o zaman nâmahrem kadınlar, erkeklere görünmezlerdi. Hattâ şimdi bile Şarkta o görenek hemen hemen devam eder şkildedir. Hoş besten sonra, kayınbiraderim, babama şunları söyledi:

— Yarın Pekeriç köyüne düğüne davetliyiz. Çift atlı bir araba hazırladım, gideceğiz.

Kararlaştırıldı. Ben ise, sabahı zor ettim. Maamafih çok düğün gördüm ama, böyle çok uzağa yolculuk etmemiştim. Gençlik de var.. Sabahleyin gün ağarırken bizim araba hazır, yola koyulduk.

Silsile takip eden yüce dağları arkamızda bırakarak, daima değişen Allah vergisi olan bu güzel manzaraları seyrede seyrede Erzurum'u geride bırakıp Pekeriç köyüne doğru yaklaşıyorduk.

İnsanın vatanı, peşinden de anası gelir niye demişler.. Bülbülü altın kafese koymuşlar da, ille vatan demiş.. O misâl biz de söyleyip gülerek yolumuza devam ediyor, arada sırada da oralarda inip yayan yürüyor, sonbahara ait olan çiçeklerden toplayarak, kayınbiraderim ve kardeşlerim arasında öyle bir muhabbet ve kardeşlik vardı ki, bu sevgi dille tarif edilemez.

Hele Anadolumuzun temas, has evlâtları arasında olan bağlılık, ağabeyim, küçük kardeşime:

— Şurada otur da, bize bir şarkı söyle, demez mi?

Babam hemen itiraz etti:

— Yolumuz uzak. Dört saat geldik, daha dört saat yolumuz var. Haydin binin arabaya da gidelim. Zaten yollar yokuş, hayvanlar da yoruldu.

Kayın biraderim, babama:

— Mademki şarkı söyleyeniniz var, arabada söyler, hem gideriz, hem de dinleriz.

Hepsi arabaya bindiler. Babam atları kamçıladı. Kardeşim ezile büzüle, o zamanın dilden dile dolaşan sarı kızının Şark havası ile ağır ağır söylüyor, arabanın tekerlek sesleri de nağmesini yapıyordu.

— Anne, şarkıyı hatırlayabilir misin?

— Elbette yavrum:

El ele tuttuk da gittik kaleye,
Sarı kızı sevdik, düştük belâya,
Altmış altın lâzım ağaya.

* * *

Sarı kız oturmuş, kendini öğer,
Altın saç bağların topuğun değer,
Bin lira vermişim, bin daha değer.

* * *

Sarı kız oturmuş dokuyor halı,
Önüne almış da kaymağı, balı,
Seni saran yiğit neylesin malı.

Velhasıl, bu tatlı ve unutulmaz yolculuğumuz devam edip giderken, vaktin nasıl geçtiğini anlamamıza imkân kalmadı. Babam, Pekeriç'in göründüğünü söyledi. Hakikaten silâh ve davul sesleri akşam gölgesine bürünmeye başlamış tepeleri çınlatıyor, dereleri dolduruyordu. Yüreğim ağzıma geldi zannettim. Onlar bize doğru karşılamağa geliyorlar, biz de onlara bir an evvel yetişmenin sevinci içindeydik.

Babam, kardeşlerim, kayınbiraderim arabadan indiler. Onlar da mukabele ederekten sevinçlerini belirtiyorlardı. İki taraf da birbirine kavuşunca, muhabbetin ne demek, saygı ve sevginin hudutlarının nerelere kadar dayanacağını kendilerinden sonra gelenlere birer örnek olarak gösteriyorlardı.

Onlar kucaklaşa dursun, ben, ehramıma bürünmüş, beni arabadan alan akran ve yaşlı kimselerle, düğün evinin kadınlara ayrılmış kısmına alındım.

— Anne, orayı biraz tarif etsene..

— Yüce dağların arasında şöyle yamaca serpilmiş yeşillik ortasında evleri ile birer kuş yuvasını andıran haneleri, candan ciğerden bağlı insanları, köyün orta yerinden akan tertemiz deresi, köyün alt yanında değirmenleri, güzel bostanları, akşam olurken de hafif rüzgârın karşı yamaçlardan getirdiği kaval ve çıngırak sesleri.. Bunlar belki sana basit gelir ama, ne yalan söyliyeyim, çok güzel yerdi.

Düğün, bütün güzelliği ile, yedi gün, yedi gece devam etti. Âdet olması münasebetiyle, son günün akşamı gelinle damat, davulcunun vurduğu halay havasına iştirak ettirilir ve mâniler de söylenir. Bize de haber geldi; hemen damların üstüne çıktık.

Ben bu aralık, köyün sığırlarının geldiğini gördüm. Damadın kız kardeşine:

— Sığırlar geldi, ahıra alsalar, belki vakit geç olur, dedim.

Bana :

— Olur, hele şunları seyredeyim, dedi.

Halay da başladı. Ağır ağır davul zurna vuruyor, halayla bulunan gençler de mânileri sıralıyordu:

Atımı bağladım ben bir yoncaya,
Sesim kurban olsun beli inceye.

* * *

Atımı bağladım ben bir kotana,
Gel seni götürem vatana.

* * *

Atımı bağladım ben bir aday,
Gel seni götürem bizim odaya.

Tatlı bir âhenk içinde bütün köy halkı bu son tatlı hâtırayı seyrederken, bir de gördüm ki, hemen bir ev öbür tarafta iki manda, oralarda çemiş derler, birbirine girmiş nasıl vuruşuyorlar; beyinlerini patlatırcasına.. Damadın kardeşine:

— Şuraya bak kız, hayvanlar birbirini öldürüyor, dedim.

— Eyvah, bizim çemişler! diyerek koştu.

Çocuklar da koşup, damada haber verdiler. Damat alaydan ayrıldı. Koşaraktan o tarafa geliyordu. Babası önünü kesti:

— Gitme oğlum!

— Baba, onları kimse ayıramaz, bilirsin..

— Evet ama, sen gitme!

Millet birbirine girdi. Urganları getirdiler. Zaptetmenin imkânı yok. Bizlerin dili tutulmuş, bu korkunç manzarayı seyrediyorduk. Damat, babasına:

— Olmaz baba, benden başka kimse ayıramaz, dedi.

Hayvanlara doğru yürüdü. Ve seslendi. Sesi tanıyan hayvanlar açıldıkları yerde bir an durur gibi oldular. Aman yarabbi, o ne şiddet, o ne hırs? Hani hayvanların, ortalığı altüst edecek durumları var..

Onların duraklamasından istifade eden damat kardeşimiz, isimlerini söyleyerek yanaşıyor. Hey arslan parçası, bırak şunları, birbirini yesin; şu mutlu günün şânını böyle acı bağlayıp da bizlerin yüreğini böyle ömrümüz boyunca mateme büründürmeye ne lûzum var?..

Birden çıldırdım. İkisi birden damada doğru dönmez mi? İlk geleni şaşırttı. Fakat ikinci katil, damada boynuzlarını taktı. Köy birbirine giriyor. Herkes perişan. Ama ne yazık ki, damadın üstündeki güveylik elbisesini tanımayan hayvan, her zaman sözünü dinlediği ağasını bir anda yere sermişti.

Ne zaman kendime geldiğimi anlıyamadım. Gelin ve arkadaşları yeri yarıp içine girmek istiyorlardı. Ama ne çare, olan olmuş, bir haftadır düğün şenliği ile yıkılan bu köy, şimdi bir ölüm sessizliğine bürünmüş, Allahın rahmetine kavuşan muradsız damadın peşinden ağlıyordu.

Bu yaşa geldim, gelinin söylediği şu satırlar kulağımdan gitmez:

Ölüm ölüm eyledi, ölüm zulum eyledi,
Kesti kara bağrımı, dilim dilim eyledi,
Hâlâ oralarda söylenir, bu vak'a hatırlanır,
Unutmadığım acı gün.

Annem, kendisi ile beraber bizleri de ağlattı. Sanki o günü biz de yaşamışız gibi, odalarımıza çekildik.

Yazan: KANAR

İŞYERLERİNDEN RÖPORTAJLAR

Bir Kooperatifle Hasbihâl

Yazı işleri müdürümüz bu gün beni azarlar gibi bir tavır takınarak bu hafta roportajın yok hayret ettim.

— Nerden anladınız?

— Vaktinden evvel verirdinde ondan anladım.

— Can siperhane arkadaşım sen üzüfme işte sana işçi kardeşlerimizin kendi aralarında el ele vererek kurdukları kooperatifleri hakkında edindiğim yazı yorum, ümit ederimki arkadaşlarım arasında müsbet netice verir onlarda bulundukları iş - yerlerinde böyle bir şey açar kendi kendilerine faydalı olma yoluna giderler.

Belediyenin Şişli tranvay deposuna arkadaşım Sabri tara - fınlan davt edildim. Bana dedi ki sen böyle şeylerden hoşla - nırsın bizlerin kurduğu bu müesseseyi gör muhakkak iftihar edeceksin ağabey.

Arkadaşım hakikaten haklı imiş, deponun cünre kapısının iç tarafında depo müdürlüğü tarafından kooperatife tahsis edilmiş şbşir oda bütün biletçiler tranvay müstahdemleri orada geçiyor ben cümre kapısına geldim bekçiye Aziz Yücegüneğ arkadaşı görmek istiyorum.

Henüz kendisi ile tanışmadı - ğım bir arkadaş, hem işyerinin muhasibi hemde kooperatifin başkanı idi. Bekçi bir az beklememi söyledi. Biraz sonra arkadaşla yüz yüze yeldim. Efendim ben deniz Maden - İş sendikası Başkan Vekili Kâzım Narmanlı, memnun oldum diyerek elimi muhabbetle sıktı. Arkadaşım Aziz, buyurun içeri girelim, memnun olurum kooperatifiniz hakkında malûmat edinmeye geldim bu zahmetinizi değecek malûmatı size verebilirsem kendimi bahtiyar addederim diyerek ve bu mütevazi arkadaşım sanki yaptığı işin ağırlığı yükü yorgunluğu yokmuş gibi anlatmaya başladı.

Efendim bundan 5 sene evvel arkadaşlarım bana bir kooperatif kurma emelinde olduklarını fakat kendilerinin hesap kitap işlerinde uğraşamıyacaklarını benimse bu iş için biçilmiş kaptan olduğumu söylediler. Arkadaşlarımın anlattıkları üzerinde düşünebilmek için zaman iste - dim nihayet karar verdik işi eli me aldım amma bende böyle şeylerle uğraşmış olmadığım için ilk zamanlar biraz bocaladım ama çok şükür bu kadar senedir hesap ve çalışmalarımızın dürüst temiz oluşu bizlerin de günden güne bu işi daha kavramamız yüzünden arkadaşla - rımıza afydalı oluyor, olmaya da devam ediyoruz.

Ha unutuyordum, ilk zamanlarda tüzük hazırlarken bir maddenin yüzünden mahkeme dahi olduk aman sormayın hayatımda başıma ilk gelen vaka idi şaşırdım neyseki temiz sinesine sığındığımız Türk adaleti bilmeyerek, o maddeyi koyduğumuzu anladı ve bizi affetti.

— Neydi o madde.

— Hiç efendim maddede üyelerin biriktirdiği paraya yüzde beş verilir hükmü vardı. Tabii şimdi böyle bir şeyin olmayacağını öğrendik tuhafınıza gitmezse bir şey daha anlatayım,

— Buyurun efendim.

— Biz burada birde hırsız yakaladık.

— Nasıl yakaladınız?

— Burada çalışan arkadaşımız maaşlıdır. Ve gayet temiz inandığımız bir arkadaş, akşam sayıp koyduğu paranın sabahleyin eksildiğini söyledi, ne yalan söyliyeyim, evvelâ kendini takip ettik bir şey yok, güçlü kuvvetli bir arkadaşı yanıma aldım akşam üstümüze kapıyı kitledi ve gittiler beni sormayın öyle heyecanlı idimki saat gece yarısını geçiyordu kapı ellendi sanki kalbim yerinden çıkacaktı arkadaşla ikimiz kapının arkasına saklandık kapı açıldı ve geec müşterisi içeri girdi, kasaya giderken karanlıkta arkasından sarıldım arkadaşım yardımı ile zebellah gibi adamı zap dedemedik fakat boğuşarak kapıdan dışarı çıktık o zaman elektrik adamın yüzüne vurdu ve ben tanıdım ortalık karman karışık oldu elimiz yüzümüz kan içinde ne olursa olsun arkadaşlarımı ve beni lekeleyecek bu pis işe son vermiştik. Mahkemeye verdik cezasını buldu.

— Geçmiş olsun.

— Teşekkür ederim.

— Kaç üyeniz var ?

— Size sabit bir adet veremiyecelim çünkü arkadaşlar pada biriktirir sonra alırlar tekrar verirler fakat otuzdan aşağı düşmez. Sermaye zamana göre yükselir ve iner ama dışarda toptancılarda kredimiz var buradaki arkadaşların ihtiyaclarına hemen hemen cevap veririz. Resmi olduğumuz için her du - rumdan faydalanırız, arkadaş - lara Ramazan bayramında altı aylık kârda bir hesap çıkardık altmış kusur lira kâr dağıttık ki bayramda harçlık.

— O kadar oluyormu?

— Hemen hemen her sene her arkadaş parası kadar para alır desem mübalâğa etmemiş olurum çünkü sürüm fazladır.

— Daha esaslı faydalar nelerdir.

Toptan alır yüzde onla sata rızki dışardaki bakkal kârını ortadan kaldırmış oluruz. Temiz en iyisi borç verir arkadaşı sıkmadan alırız.

Arkadaşım faydaları kısa kesiyordu ama arı kovanı gibi çalışan kooperatife rağbet var, diğer arkadaşların isimlerini aldım kendilerini bir örnek ola - rak yazetemize yazacağım,

Söyledim misafirperver mü - cadeleci arkadaşımdan ayrılırken düşünüyordum, acaba her iş yeri ufak ufak şubeer kursa sendika umumî olarak organi - ze etse, bana kalırsa şu kadar düşününce insan ilerisini görür gibi oluyor. İnşallah, bizdede böyle mücadeleci arkadaşlar çıkar ve kendi yiyeceğimizi eli - mizle alır yeriz hayırlısı allahtan.

Yazan: RÖPORTAJCI

Değirmisaz Başkanının istifası

(Baştarafı 1 incide)

sını bilen bir sendikacı bir liderdi.

Kıymetli İ. Hakkı Ertekin'e acil şifalar, yeni enerik baş - kan Mustafa Demir'e başarılar dileriz.

KADİRŞİNASLIK

Diğer taraftan Değirmisazlı Kara Elmasçı dostlarımız gazetemize bundan bir müddet evvel olduğu gibi bu sefer de 100 lira daha teberruda bulunmuşlar, müşterek davada daima bir olduklarını gösteren bir kadirşinaslık numunesi daha vermişlerdir. Kendilerini tebrik ve teşekkür ederiz.

Bu hususta gönderdikleri yazıda aynen şöyle denilmektedir:

"Türkiye Maden İş Sendikası Başkanlığına: İstanbul

Sayın Gazetenize bir yardım olmak üzere sendika idare kurulunun 23.8.957 tarihindeki oturumunda 100 T.L. yardım yapılmasına karar verilmiş ve bu para 24.8. 957 gün ve 520916 sayılı makbuzla tarafınıza Değirmisaz postahanesince gönderilmiş bulunduğundan kabulü ile makbuzun gönderilmesini rica ederiz.

Sekreter
M. Kemal Tezelli

Saygılarımızla
Başkan
Mustafa Demir

30 Ağustos Zafer Bayramı

Her senenin 30 ağustos günü, Türk Milletinin zafer bayramıdır. Bu gün bütün memlekette ordunun iştiraki ile millet bayram yapar. 30 Ağustos günü kanunen genel tatildir. Yalnız bu bayramın arifesi yoktur. Yani bir gün önce öğleden sonra kanunen tatil yapılmaz.

Arifesi olan genel tatiller senede üç defadır: Yılbaşı tatili, 23 nisan, 29 ilk teşrin Cumhuriyet bayramı. Bu genel tatillerin bir gün öncesi öğleden itibaren tatil yapılır.

Bu sene 30 Ağustos cumaya rastlamıştır. Böyle olunca cumartesi günleri de kanunen tatildir. Bu sene işçiler bu sebeple iki gün 30 Ağustos genel tatil yapmışlar, bu günlerde çalışmalar çift, çalışmayanlar tek yevmiye ücret almışlardır. 30 Ağustos hepimize kutlu olsun.

MADEN - İŞ Yerdım sandığı Tüzüğü

Madde 36 — Maden - İş Sendikasına bağlı istihlâk kooperatifine 35 inci madde gereğince ortak olmak mümkün olmadığı takdirde, bazı hususî şartlarla, üyenin mübrem ihtiyaçlarını karşılama hususunda kooperatifle hususî anlaşma da yapabilir. Bu takdirde, 35 inci maddedeki kefalet miktarı 100 lirayı geçemez.

Madde 37 — Maden - İş Sendikasına bağlı bir istihlâk kooperatifi mevcut olmadığı veya üyelerin giyim, gıda ve mahrukat cinsinden olan mübrem ihtiyaçlarını karşılamak hususunda, lûzumlu istihlâk maddesinin kooperatifte bulunmadığı veya kooperatif ile sandık arasında bazı hususlarda anlaşma vuku bulmadığı takdirde, 36 ncı madde gereğince, kooperatifle yapılabilen anlaşma, ticaret erbabı arasında giyim, gıda ve mahrukat cinsinden istihlâk maddesi veya eşyası satan müesseselerle de yapılabilir. Gene bu takdirde, 35 inci maddedeki kefalet miktarı 100 lirayı geçemz.

Madde 38 — 35, 36 ve 37 nci madde hükümlerine göre, Maden - İş Sendikasına bağlı istihlâk kooperatifi ile ortaklık veya anlaşma veya ticaret erbabı içerisinden bir veya bir kaçı müessese ile anlaşma mevcutsa, kooperatif veya anlaşmalı müessesede bulunan istihlâk maddeleri veya eşyasını, üyenin diğer yerlerden tedariki hususundaki arzusu ve talebi karşısında, 34 üncü madde hükmü gereğince yapılması icap eden borç yardımı yapılamaz.

Madde 39 — 37 nci madde gereğince, ticaret erbabı içerisinden giyim, gıda ve mahrukat gibi istihlâk maddeleri veya eşyası satan müessese veya müesseselerle anlaşma yapıldığı takdird, ihtiyaç karşısında bulunan üyelere, bu müesseselerden temin edilecek istihlâk maddelerinin veya eşyasının kalite, kantite ve fiat gibi ünitelerini kontrol ve en iyisini, en ucuzunu, ihtiyaca en elverişlisini temin bakımından, genel başkanın tasvibi ile, üç veya beş kişilik komite kurulur. Bu komite, devamlı olarak yaptığı her kontrolün neticesini Genel Başkanlığa rapor eder.

MALÎ HÜKÜMLER

Madde 40 — Sandığın geliri, 41 inci madde gereğince, sendika aidatlarından alınan yüzde kırklar ile, alacak dâvaları hitamında 42 nci madde gereğince alınan yüzde onlar, tertip ve teberrulardan gelen gelirlerden ibarettir.

Madde 41 — Türkiye Maden - İş Sendikasının her ay başı, aylık bilânçosu yapılırken, aidat gelirinin yüzde kırkı hesap edilir. Ve yardım sandığına verilir.

Madde 42 — Üyelerin, bir alacağa tazammun eden ve sendika hukuk müşaviri tarafından takip ve neticelendirilen dâvaların hitamında, dâva ile kazanılan miktarın yüzde onu yardım sandığına gelir olarak alınır.

Madde 43 — Her türlü sandık ve hesabatının kontrolü, sendika kayıt ve hesabatının tâbi olduğu kontrole tâbidir. Sendika murakıp heyeti tarafından her zaman kontrol edilebileceği gibi, sendika merkez kongresinde, sendika kayıt ve hesapları ile beraber, sandık kayıt ve hesapları da kontrol edilir.

MEMUR VE MÜSTAHDEMLER

Madde 44 — Lûzum görüldüğü takdirde, sandık işlerini takip ve sandık kayıt ve hesabatını tutmak üzere, ücretli memurlar istihdam edilebilir. Bu hususta ücret tâyini ve memuru alıp, çıkarma selâhiyeti Maden-İş Sendikasının icra heyetine aittir. Sendika hesabına çalıştırılan ücretli memur veya müstahdemler de, aynen Maden - İş Sendikasının memur ve müstahdemlerinin şartlarına tâbidir. Ve haklarına sahiptirler.

TÜZÜKTE TADİLÂT

Madde 45 — Bu tüzükte yapılacak her türlü tadilât, Maden - İş Genel Başkanı riyasetinde toplanan bir temsilciler meclisinde yapılır.

Temsilciler meclisi şunlardan teşekkül eder:

a) Merkez idare heyeti ekseriyeti;

b) Şublerden en az birer temsilci;

c) Sendikaya bağlı işyerindeki sendika temsilcileri.

Sendika Genel Başkanlığının lûzum gördüğü hususlardaki tadilât, Maden - İş Sendikasının merkez kongresinde yapılır.

Sandık, ancak Maden - İş Sendikasının merkez kongresinde mevcut delegelerin üçte iki ekseriyet kararı ile feshedilir. Sandığın feshi halinde, sandığa ait her türlü kayıt, eşya, mal ve mevduat, Maden - İş Sendikasına intikâl eder.

Sendikanın feshi halinde, sandık otomatikman feshedilmiş olur. O takdirde, Sendikanın emvali ve mevduatı hakkında tatbik edilecek muamele aynen sandık için de tatbik olunur.

Maden iş-İzmit şubesi

(Baştarafı 1 incide)

ikramiye verileceği bildirilmiştir.

Bölge Çalışma Müdürlüğüne giden imzalar üzerine, işçi mümessili Bölge Müdürlüğü - ne çağrılmış ve mümessillikten istifa teklif edilmiştir. Gerideki 230 arkadaşının men - faatini düşünen Hüsamettin Torun derhal istifa etmiş, bunu müteakip de işten çıkarılmıştır.

Hüsamettin Torun tekrar seçildi

Fakat, İzmit Boru Fabrikası işçilerinin toplu halde yazılı müracaatları üzerine, ücretlere zam yapılması için Türkiye Maden - İş Sendikasınca daha evvelden çıkarıl - mış bulunan toplulukla iş ihtilâfında Hüsamettin Torun, Sendika temsilcisi bulunuyordu. Bu sebeple tekrar işine iadesi için Hakem Kuruluna müracaat edilmişti.

Bu sebeple 24-8-957 cumartesi günü saat 13 de yeniden yapılan işçi mümessili seçi - mine iştirak ettirilmiş ve kahir ekseriyetle tekrar mümessil seçilmiştir. Bu, boru fabrikasının 4 ay içerisinde 3. üncü mümessil seçimidir.

Seçimin neticesinin alınmasını müteakip, işçiler (yaşasın başkanımız!) diyerek sevinç tezahürü yapmışlar ve Sendikanın şube binasında toplanarak, şube başkanını tebrik etmişlerdir.

Seçim neticesi şöyledir:

Asiller: Hüsamettin Torun (83 rey), İsmet Güneş (48 rey), Nihat Tütüncüler (45 rey). Yedekler: Halim Mirlay (39), Fikri Helvacı (38), Fahri Şengül (20).

Genel Başkan ve Genel Sekreter İzmit'te

Sendika Genel Başkanı Kemal Türkler ile Genel Sekreter Ruhi Yümlü seçimlerden bir gün önce İzmit'e gitmişler, müessese ile temas ederek, ihtilâfın halline çalışmışlardır. Müessese, zammı kabul etmediği için, ihtilâf kesin uzlaşma safhasına intikâl ettirilmiştir.

Diğer taraftan, Genel Merkez idarecileri, işçilerle de temas ederek, dilekleri olup olmadığını sormuşlar, müesse - se müdürlüğü ile samimî hasbihalde bulunmuşlardır.

Önümüzdeki günlerde, merkez idarecileri, fabrika mü - dürlüğü ile bir toplantı ya - pacaklar, bazı meselelerin kısa yoldan karşılıklı hüsnüniyet ve anlayış çerçevesi içerisinde halline çalışacaklar - dır.

Sendika merkez idarecileri, bu hususta ümitvar olduklarını bildirmişlerdir.

Sendikaya yeni iltihaklar muhtemel

Sendikanın İzmit Bölge Merkez Şubesi, Sendikanın geniş faaliyeti karşısında, Adapazarı ve Gölcük semtlerine de yayılmak istidadını göstermektedir.

Diğer taraftan, Kâğıt Fabrikasında kurulu bulunan ikinci sendika (Makina ve Teknik İşçileri Sendikası) da iltihak fikrindedir. Enerjik ve idealist sendika başkanı Rezzak Çevik "İltihak mevzuunu düşünmekteyiz" demiştir.

Artık, (Kuvvet birlikte doğar) sözü, işçilerin parolası haline gelmektedir.

İzmit Boru fabrikası işçileri memnun

(Baştarafı 1 incide)

ettiklerini de hatırlatırsak, istifamızın sebebini izah etmiş sayılırız.

2 — İkramiyelerimiz ise, gazetenizde bu yazınızın intişar ettiği tarihte verilmiş bulunuyordu. İkramiyelerin verilmemesi ve verilmesi sebeplerini işçi arkadaşlarımız gayet iyi bilmektedirler.

3 — İşçilerin şehre götürülüp getirilmesi mevzuunda işverenle yaptığımız temas sırasında, fabrikamızın İzmit'te kurulmasının mühim sebep - lerinden birinin, işçilerin fabrikaya yakın mesafede ika - met etmeleri ve bu suretle herhangi bir nakil zaruretinin doğmaması olduğu izah edilmiş ve komşu Seka Fabrikasının misâl olarak gösteril - mesi üzerine, bu mevzuda israr etmemiştik. Bununla beraber, işçi arkadaşlarımız, normâl seferler sırasında otobüsten istiabı nisbetinde faydalanmaktadırlar.

4 — İşyerimizde memur, işçi tefriki yapıldığı da hakikate aykırıdır. Bunun en basit misalini işçi tabldotunda yenen yemeğin, memurlara ve hattâ müesseseye gelen misafirlere verilmsi, şirktin yüzme raft'ından müştereken faydalanmamız teşkil etmektedir.

Müessese idarecileri, haklı ve usulü dairesinde yapılmış olan her müracaatımızı imkân nisbetinde karşılamakta ve bu mevzuda azamî hüsnüniyeti göstermektedir.

Bundan sonra Sendikanıza yapılacak şikâyet ve müracaatların mahallinde tetkik edilmeden gazetenize geçirilmemesini ve bu tekzip yazımızın, Basın Kanununun 19. uncu maddesi gereğince, gazetenizin ilk nüshasında aynı sütunda neşrini rica ederiz."

Mannesmann-Sümerbank Boru Endüstrisi T.A.Ş. İZMİT

Erol Özer — Ali Rıza Kocatürk
İzzet Abut — Tuğrul Yücelay

Asgarî ücret tatbik ediliyor

(Baştarafı 1 incide)

leklerin kanunlaşmasını büyük ümitle beklemektedir.

Bunlardan birisi olan senelik ücretli izin, bugün bütün Türk işçisinin dört gözle beklediği ve hasretini çektiği konudur.

Tasarı vaktiyle hazırlanmış, ayrıca alâkalı çevrelerle beraber sendikaların da görüşü alınmış, T.B.M. Meclisine sevkedilmiştir. Encümenlerde tetkik dilmiştir. Meclisin ilk açılışında tasarının gündeme alınacağı kuvvetle tahmin edilmekte ve bütün Türk işçisince beklenilmektedir.

Tasarı kanunlaşınca senelerdir istirahati özleyen işçi, senede bir iki hatfalık istirahati hakedecek, dinlenme imkanını bulacaktır. Ve esasen bu işçinin tabi'i bir hakkıdır.

Senelik ücretli izin tasarısının bir an önce kanunlaşması için alakalıların, gereken ehemmiyeti vermesi beklenmektedir.